

KP 14 Wiersz o glebie

Przeczytaj 3 części wiersza o glebie i spróbuj odpowiedzieć na pytania. Z pewnością zabawą będzie dla Ciebie dodawanie słów z pomocy do wersetów, aby wiersz rymował się poprawnie.

WIERSZ O GLEBIE – Część 1

Kaktusům, tēm písek širých pouští svědčí,
i z něj jsou ti bodlináci větší, stále _____.
Obvykle však naše drobné i vysoké rostliny,
potřebují ve své půdě důležité _____.

Zdravá půda na Zemi je nejcennějším _____,
rozkvetlá krajina kolem, ta je toho dokladem.
Bez úrodné půdy by na polích si lidičky,
pěstovali jen kaktusy a suchomilné _____.

Půdy si však zcela vážně musíme začít vážit,
chránit ji, jak jen to půjde, měli bychom se _____.
Vždyť jsme na ní my i jiní tvorečkové závislí!
Snad už se nad sebou ten člověk bezohledný _____!

A jak vše začíná?
Když se hornina na drobný prach rozpadá.
ZVĚTRÁVÁNÍ je ta půdotvorná _____.
Vítr, voda i led svou silou skály drolí,
Vítr a silný vodní proud je odnášejí do _____.

Pomoc:

živiny, údolí, pokladem, skalničky, záhada, větší, snažit, zamysli,

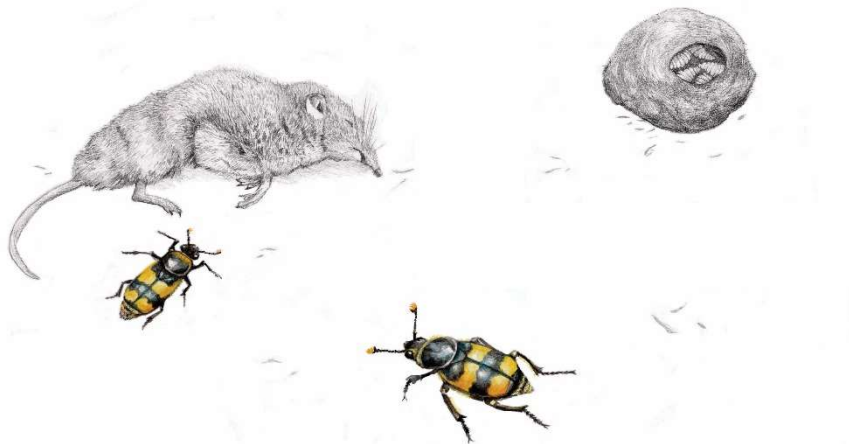
1. Na jakim podłożu rosną kaktusy na pustyni i z czego składa się ten materiał (zapach, zgrzyt między palcami...)?
2. Jeśli porównasz to z glebą, z której wyrastają rośliny na naszej łące, czy możesz opisać różnicę między nimi?

WIERSZ O GLEBIE – Część 2

Hornina si leží na prach a jemný štěrka rozdrcená,
dlouhá léta uplynou, než bude úrodná a _____.
Když malé myšce krátký život náhle skončí,
její tělíčko časem zmizí, v jedno s půdou se _____.

Jak je možné, že se tělo myšky v půdě ztratí? asi tě napadá.
To do boje se čile pustí pilná rozkladová _____.
Brouk hrobařík si z těla myšky vytvaruje kuličku,
pak krmí z ní první, druhou i třetí nenasytanou _____.
(Jak dlouho? Než promění se v kukličku.)

Mrtvolku zahrabe jim pod zem, kde další živočichové žijí,
kromě nich však žije tu i mnoho důležitých _____.
Kolik? V hrstičky půdy je jich víc, než na Zemi je lidí,
jsou však tak malé, že je člověk pouhým okem _____.

Tyto půdní bakterie tu žijí už miliardy let,
i díky nim mohl krásně rozkvést téměř celý _____.
Spadané listí i mrtvou myšku rozložit na prach znají,
změní je v to, čím novému životu _____.

A co je to, v co promění se mrtvá myška či spadlý list?
Když nabereš do dlaně hlínu, můžeš si v ní _____.
HUMUS –
v tom jednom slově jsou malá myška i spadlý list ukrytí,
z minulých životů se tak nové životy _____.

Pomoc:

číst, sloučí, nasytí, armáda, bakterií, vyživená, neuvidí, svět, larvičku, pomáhají

1. Jak nazywa się chrząszcz z wiersza i skąd wziął swoją nazwę?
2. Który organizm w glebie jest najliczniejszy, zaangażowany w tworzenie próchnicy, ale nie widzimy go gołym okiem?

WIERSZ O GLEBIE – Część 3

Povězme si o malých dřičích, co naši půdu tvoří,
jen tak může být zdravá, když ošetří ji tito malí _____.
Jsou tu bakterie, roztoči a skákající drobní chvostoscoci,
pracují ráno, v poledne i v černočerné _____.

Nohaté stonožky, mnohonožky i pancířníci obrnění,
milují uschlou trávu, listí a vše v humus vytrvale _____.
Nezbytné jsou žížaly, krčci, plži, štírci, mravenci i svinky,
podzemní vlákna hub, hlístice, škvoři, střevlíci i _____.

Je jich mnohem víc, těch, co půdě mají co dát,
aby ji však mohli tvořit, nesmíme jim stravu _____.
Tu armádu půdotvorců není snadné nakrmit,
když se však o ně postaráme, budeme se dobře _____.

Pomoc:

stínky, mění, tvoří, brát, noci, mít

1. Podkreśl wszystkie organizmy zaangażowane w uczynienie gleby wystarczająco odżywną i odporną.
2. Z pomocą nauczyciela dopasuj te organizmy do zdjęć z załącznika do zdjęcia.
3. Zastanów się, jak człowiek powinien się zachowywać, aby zwierząt glebowych było wystarczająco dużo i miały wystarczającą ilość pożywienia, a co za tym idzie również materiału do tworzenia próchnicy.

